

jeg da har kunnet se af de Forhandlinger, der blev ført paa det Tidspunkt, ikke havde.

Jeg deltog ikke selv i Forhandlingerne, da jeg ikke den Gang var Medlem af den danske Rigsdag. Men saa vidt jeg kan se af det Materiale, der foreligger fra den Tid, var der ikke en Gang en Begrænsning med Hensyn til, at de ikke maatte udvide deres Anlæg. Men det har de for øvrigt ikke gjort. De har kun søgt at udnytte den Kapacitet, som deres bestaaende Anlæg havde, men jeg tror ikke, der var nogen Begrænsning i Retning af, at de ikke maatte det. Denne Begrænsning er kommet senere, og der er for Øjeblikket ikke Tale om, at de kan udvide ud over alle Grænser og derved ødelægge Aarhus Oliefabrik. Deres Produktion er begrænset til den Kapacitet, deres nuværende Anlæg har og har haft hele Tiden, det er, saa vidt jeg ved, en Kapacitet paa omkring 10 000 Tons, og den har de ikke udnyttet fuldt ud hidtil, da de ikke har haft Marked derfor. Men det er Grænsen. Det er, saaledes som Forholdene ligger, en Forudsætning, at deres Anlæg ikke udvides; men det maa ogsaa være en Forudsætning, at de maa have Lov til at benytte de Anlæg, de har, og det ærede Medlem Hr. Drachmann ved, at hvis Sønderborg Oliefabriks Produktion skulde indskrænkes til 4 000 Tons aarlig, kunde den lige saa godt lukke straks, saa vilde alt det Arbejde, den har gjort for at oparbejde sig et Marked, være spildt, og der vilde ikke være nogen Mulighed for at konkurrere. Hvis de kun maatte udnytte omkring Halvdelen eller Trediedelen af den virkelige Kapacitet, saa vilde det være ruinerende fra første Færd.

Men det er mig ogsaa uforstaaeligt, at det kan paastaas, at en saa lille Virksomhed, som Sønderborg Oliefabrik er i Forhold til Aarhus Oliefabrik, underminerer og ødelægger Aarhus Oliefabrik. Naar vi ser paa det Driftsregnskab, som Aarhus Oliefabrik har offentliggjort for sidste Aar, saa er det klart, at det ikke kan være de faa Tusind Tons Olie, som har givet disse store Underskud; der maa være andre Fejl i Aarhus Oliefabrik, som er afgørende for, at den har arbejdet daarligt. Det kan ikke være Konkurrencen fra Sønderborg. Og der er jo ikke en Gang nogen som helst Sikkerhed for, at Aarhus-Fabrikken fik Sønderborg-Fabrikens Produktion, selv om man gik hen og slog Sønderborg-Fabrikken ihjel og tvang den til at lukke. Selveste Aarhus-Fabrikken har saa vidt mig bekendt selv udenlandske Fabrikker, og den havde altsaa Mulighed for at tage raffineret Olie ind udefra. Der er jo

heller ikke ringeste Garanti for, at der vilde blive skaffet yderligere Beskæftigelse ved Aarhus-Fabrikken. Det tror jeg for mit Vedkommende heller ikke, der vilde blive, selv om Aarhus-Fabrikken havde den Smule Produktion mere, som Sønderborg-Fabrikken nu har.

Men dertil kommer, som det ærede Medlem Hr. Trier sagde, det afgørende Synspunkt, at man ikke det ene Aar kan give en saadan Bevilling og lade en Virksomhed sætte Arbejde og Kapital ind paa at oparbejde sig et Marked og derefter, naar Markedet er der, ødelægge den. Det vilde være en Fremgangsmaade, som intet Menneke kunde forstaa. Jeg vil slutte, som jeg begyndte, med at sige, at mit Parti kan ikke være med til at fremme dette Lovforslag.

Hans Clausager: Det Lovforslag, der her er forelagt af det ærede Medlem Hr. Simonsen m. fl., gaar ud paa at borttage en Begunstigelse, som Rigsdagen enstemmigt har givet Sønderborg Oliefabrik, først ved en Anmærkning paa Finansloven og senere i den saakaldte tekniske Toldlov. Det skete vel nok af flere Grunde, dels patriotiske Grunde — Grænsedragningen var jo ikke saa heldig for Sønderborg —, og dernæst overgik der jo Fabrikken en hel Del Uheld, Brandskade, Stormskade o. s. v. Man har fra alle Sider givet denne Begunstigelse, og man kan efter min Mening ikke komme nu og prøve paa at tage den bort igen, da den ikke er givet med nogen Tidbegrænsning, men kun med den Begrænsning, at Begunstigelsen gjaldt for den Kapacitet, som Sønderborg-Fabrikken laa inde med, og denne er, mig bekendt, ikke overskredet. Jeg kan i alt væsentligt slutte mig til det ærede Medlem Hr. Trier og det ærede Medlem Hr. Hendriksen, der sagde, at Rigsdag og Regering kan ikke komme her og tage et saadant Tilsagn tilbage. Det er ganske umuligt, det vilde være at stille Sønderborg-Fabrikken alt for uheldigt, om man gjorde det.

Jeg staar som mit Partis Ordfører, men Partiet er ikke fuldstændig enigt. Det er, som bekendt, saadan, at der er Smaarevner i alle Partier. Vi ser ogsaa, at Forslaget er forelagt af Medlemmer af saa at sige alle Partier, dog ikke det radikale. Det turde være et Udtryk for en vis politisk Uformuenhed i Aarhus Amt med Hensyn til radikale Politikere, for ellers havde der ogsaa nok været en Mand med derfra. Paa det store Flertal af Partiets Vegne kan jeg udtale, at vi ikke vil være med til at fremme Forslaget.